

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 435. Causæ feudales coram quo Judice tractandæ, & à quo decidendæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

deciduntur per jura feudalia; & dein, ubi casus non reperitur decisus per jura feudalia, recurrimus ad jus commune. Arg. c. 1. *ne feud. cognit.* & ibi Jacob. de Belvis. Jafon. in l. 1. *de jur. emphyt. tit. 15.* Alex. conf. 15. col. 3. vol. 4. quos citat. & sequitur Marant. loc. cit. num. 86. Et tunc, ubi jura communia præcisè, non tractant de feudis, recurrimus ad jura loquentia de emphyteusi; arguendo à similibus ad similia. Marant. loc. cit. cum Bald. cum valeat argumentum de emphyteusi ad feudum, ut Idem cum Jafon. Corn. & aliis. Dum autem dicitur; cessante jure feudali recurrendum ad jus commune, intelligendum id de jure canonico in casu, in quo illud variaret à jure civili, propter juramentum, quod interponitur in feudo per vassallos, ait Marant. num. 88. dicens illud esse singulare dictum Baldi in c. *imperiale*. §. *fin.* col. 3. *de prohib. feud. alien. per Frideric.* quem sequatur Alex. conf. 5. col. 4. vol. 5. in pr. & Felin. in c. *in caus. de testib.* col. 3. in fine. Nihilominus libros & consuetudines feudales allegari non posse extra materiam feudalem, tradit Clar. loc. cit. q. 3. vers. *Et hæc quidem.* cum Bart. in l. *ut jurisjurandi.* §. *si liberi.* ff. *de oper. libert.* & Curt. Jun. conf. 65. num. 15. dicente communem. Quin & in ipsa materia feudali non nisi capitula ordinaria, quæ l. 1. & 2. continentur, usque ad capitul. 58. inclusivè habere dictam auctoritatem, & allegari posse. Cætera autem Libri 2. capitula extraordinaria, utpote non publica auctoritate, sed operâ Cujacii & quorundam aliorum adjecta dubiæ esse auctoritatis, & non ita usu recepta; unde tunc tantum valeant & allegari posse, quando cum capitulis prioribus ordinariis conveniunt, & eorum explicationem faciunt, vel quando casum non decisum in ordinariis continent cum Strickio in exam. *juris feudali.* c. 1. *quest. 22.* notat Reiffent. h. t. num. 42. De cætero has Leges feudales obligare Ecclesias & personas Ecclesiasticas tanquam communem tradunt Curt. Jun. *de feud. in 1. part. in princ. quest. 2.* Clar. cit. *quest. 3. vers. sed nunquit.* Marant. loc. cit. num. 93. citans Bald. in c. *cæterum.* *de judic.* col. 1. Felin. in c. 2. *de rescrip.* col. 23. Alex. conf. 10. col. 11. l. 5. ex ea ratione, quod ratione feudi Ecclesia & Clerici subjiçiantur domino laico. Idem tenet Pirh. h. t. num. 27. in fine. sed ita limitat, ut procedat in iis juribus, ut feudilibus, quæ generaliter loquuntur; cum hæc videantur approbata ab Ecclesia, quando Canones expressè non contradicunt; non verò in illis, quæ nominatim & specificè de Ecclesiis & earum personis rebusque illarum disponunt in præjudicium earum; cum sint contra immunitatem & libertatem Ecclesie, adeoque damnata & abolenda. Arg. c. *cum terra de eccl.* qualia, quia sunt, quæ excludunt clericos & monachos à successione in feudis, non habent auctoritatem, ac proinde in hoc servandi canones clericos & religiosos non repellentes à feudis, ut Felin. in c. *in presentia.* *de prob.* num. 44. Fagn. in c. *que Ecclesiarum.* tit. eod. num. 95. & seq. citati à Pirh.

Quest. 435. Cause feudales coram quo Judice tractandæ, & à quo decidendæ?

1. Resp. primò: Dum controversia est super feudo inter dominum & vassillum, Judices

sunt Pares curiæ. Gail. l. 1. *observ. 1. num. 54.* Clar. *quest. 90. num. 1.* juxta c. 1. §. *præerea.* *de prohib. feud. per Frider.* Eliguntur illi Pares à partibus, ita ut Dominus primò eligat unum aut plures, quot voluerit, dein vassallus eligat totidem juxta numerum à domino probatum Gl. in c. §. *præerea.* v. *Pares curia.* Belvis. *tr. de feud. in verb. Et dicti vassalli post num. 10.* Clar. loc. cit. num. 2. ut ajunt, cum communi; possuntque cogi ad judicandum. Clar. num. 3. cum Belvis. loc. cit. & communi. Et licet dicto modo eligantur à partibus, habent tamen eo ipso, quòd eligantur, jurisdictionem ordinariam in causis feudilibus ex lege; ideoque coram illis proceditur servato juris ordine; libellus exhibetur, lis contestatur, juratur de calumnia, fiunt probationes, & in causa tandem concluditur; ita Gail. loc. cit. num. 55. citatis pluribus. Nec recusari eos posse, maximè de jure civili, quo Judex ordinarius recusari nequit juxta L. *nemo C. de jurisd. omn. judic.* & L. *apertissimi. C. de judic.* asserit Zas. *de feud. p. 2. num. 25.* contra Afflictis apud Gail. loc. cit. num. 58. Et ubi dominus est laicus, & vassallus clericus, hi pares cognoscere possunt de causa, etiam num ipse clericus pri-vandus sit feudo. Clar. loc. cit. num. 4. citatis Innoc. in c. *verum.* *de foro comp.* Alex. conf. 79. l. 1. *circa pr.* Ripa in c. *decernimus.* *de judic. post num. 21. vers. intellige.* cum respectu feudi Clericus & Ecclesia Laicis subjiçiantur, quamvis, ut habet Marant. p. 4. *dist. 11. num. 7.* citans c. *verum.* *de for. comp.* Judex Ecclesiasticus contra laicum cognoscit de causa feudali, ubicunque laicum tenet ab Ecclesia.

2. Resp. secundò: Dum controversia est inter ipsos vassallos de feudo, quod ad se pertinere uterque contendit, iique sunt Duces, Comites, Barones immediatè subjeçti Imperatori, & feudum est Imperii, non Pares curiæ, sed Imperator inter eos Judex est juxta c. 1. *apud quem controvi. feud. term. debet.* Curt. Jun. *de feud. in 7. part. in 1. reg.* attestans de communi feudistarum. Clar. cit. *quest. 90. num. 5.* Gail. l. 1. *observ. 29. num. 1.* Spectare nihilominus posse istiusmodi causas jure præventionis immediatè ad Cameram; eò quòd illa per modum contractus ex ordinatione Cameræ cum Cæsare concurrentem jurisdictionem habeat; adeoque Cæsarem quò ad justitiæ administrationem in causis civilibus repræsenteret, voceturque judicium Cæsaris; unde, si partes prius Cameram quam Cæsarem adeant, & citationem petant, posse eam jure præventionis decerni, & causam ibidem agitari juxta c. *cum plures.* *de off. deleg. in 6.* & Anchar. *ibidem.* num. 2. testatur Gail. loc. cit. num. 2. & 3. citatis aliis.

3. Resp. tertio: Dum controversia est inter vassallos inferiores, non super ipso feudo vel re feudali, dominus non est Judex inter ipsos. Clar. loc. cit. num. 5. cum Curt. Jun. in 2. *part. in 2. reg. vers. septimò fallit.* & communi Canonistar. Si verò est super ipso feudo controversia, dominus directus est Judex competens inter illos juxta c. 1. §. *præerea si inter.* Estque hæc jurisdictionis domini respectu causæ concernentis rem ipsam feudalem ordinaria, quippe à lege collata. Clar. num. 6. cum Curt. Jun. loc. cit. q. 8. dicente communem. Quòd si tamen unus vassallorum opponeret contra dominum declinatoriam, negans se

se esse vasallum, dominum cognoscere non posse, num sua sit jurisdictio, sed super hoc cognoscere debere Judicem aliis ordinatum, & comperto, quod conventus sit vasallus, causam remitti debere decidendam ad dominum, tanquam communem astitit Curtius *loc. cit. q. 7. cum Gl. fin. in c. 1. de investit. in mari facta.* quod tamen in puncto juris non carere difficultate, ait Clar. *n. 70.* eò quod de jure communi Judex, coram quo opponitur declinatoria, semper cognoscat, num jurisdictio sit sua, etsi in praxi obtinere contrarium sit difficile, maxime quia revera majus est interesse domini, qui cognoscere debet & judicare, num quis sit vasallus suus, quam Judicis ordinarii. Quamvis, si excipiens sit in quasi possessione vasallagii, Clar. omnino se inclinare dicat, quod dominus ipse cognoscere debeat, vel saltem Pares curiæ. Porro hæc ipsa, quod dominus in dicto casu sit Judex ordinarius, procedere quoque, dum vasalli sunt clerici & dominus laicus, communem (saltem dum feudum non habetur ab Ecclesia secundum dicta *Resp. 1.*) dicunt Marian. *in c. ex transmissa. de for. comp. in §. limit.* Felin. *in c. verum. eod. post. num. 3.* Curt. *loc. cit. q. 2.* Clar. *loc. cit. num. 8.* eò quod, ut dictum paulò supra, Ecclesia & clerici ratione feudi, saltem non Ecclesiastici, subjiciantur domino laico, prout de consuetudine attestantur Archid. *in s. unic. de Cleric. conjug. in c. Guido Papa decis. 139.* & de magis hodie dum communi Legistarum & Canonistarum, ideoque sequenda. Clar. *cit. num. 8. in fin. semper,* ut addit, salvo judicio Ecclesiæ Romanæ. Et quidem procedit sine distinctione; sive agatur inter vasallos clericos de proprietate ipsius feudi, sive de possessione illius, ut Bald. *in c. ceterum. de judic. Aretin. ibidem. col. 4.* & Decius *post num. 66.* Clar. *loc. cit. num. 9.* eò quod, ut Idem, regulariter ille debeat esse Judex in causa possessionis, qui est Judex competens in causa proprietatis. Sed neque possunt vasalli de feudo litigantes prorogare jurisdictioem alterius Judicis sine licentia ipsius domini, Bart. *in l. 1. ff. de judic. num. 2.* Alex. *in l. 1. §. post oper. ff. de oper. novi nunc. num. 21.* Curt. Jun. *loc. cit. num. 5.* Marant. *p. 4. dist. 12. num. 19.* quos citat & sequitur Clar. *cit. q. 90. num. 20.* eò quod, cum talis jurisdictio specialiter à lege tributa domino, non potest consensus partium contra privilegium à jure concessum quicquam operari, non secus, ac clerici non possunt, etsi velent, consentire in Judicem laicum in præjudicium juris Ecclesiastici. Secus dicendum, si res, super qua litigant vasalli; non esset feudalis, sed alia; tunc enim possent prorogare jurisdictioem alterius domini. Vide Clarum *cit. num. 10.*

4. *Resp. quartò:* In causis feudalibus dari appellationem tam à paribus quam à domino, certum est juxta *c. 1. in tit. quo temp. mil.* Mynsing. *cent. 5. obs. 5.* Gail. *l. 1. obs. 1. num. 56.* & in ea observanda omnia itatuta à jure communi, nimirum ut fiat gradatim, intra decendum &c. Mynsing. Gail. *LL. cit.* Fit autem ad proximum superiorem, si sit, si autem non sit, appellandum ad dominum tribunalis, nempe ordinarium, cui res subjecta est. Mynsin. Hinc, si dominus est persona Ecclesiastica, dirigenda appellatio ad superiorem illius Ecclesiasticum; si secularis, ad secularem ex quo enim is subjectus ordinario loci, ad hunc spectat corrigere inferioris Judicis iniquitatem. AA. *in cit. c. ceterum.* cujus sententiam prævaluisse in Camera dicit Mynsin. Cæterum si dominus

feudi directus nolit vel non possit exercere jurisdictioem, tunc ad ordinarium conventi devolvitur jurisdictio, nisi sit dominus superior mediatus, qui sicut supplet & corrigit iniquitatem sententiæ, à qua appellatum, ita etiam negligentiam domini nolentis judicare. Mynsin. *l. c. cum Abb. l. c.*

5. *Resp. quintò:* Re conventio quoque in causis feudalibus coram Paribus curiæ locum habet; cum, ut dictum, sint Judices ordinarii. Gail. *cit. obs. 1. num. 59.* citatis And. de Isernia *in c. 1. de contrrov. feud. apud par. term. num. 1.* Afflic. *ibid. n. 4.* Zasio *de feud. p. 2. n. 25.*

Quæst. 436. Quid sit feloniam, an & qualiter ob eam vasallus privetur feudo?

1. *Resp. primò:* Felonia vox barbara, feudalists usitata in genere significat delictum in dominum directum commissum à vasallo, ob quod is privandus venit feudo. *L. 2. feud. tit. 37.*

2. *Resp. secundò:* Ob feloniam commissam ipso jure privatur vasallus feudo quò ad dominum illius. Gail. *l. 2. obs. 21. n. 1.* Rosenth. *de feud. c. 10. concl. 3.* quò ad possessionem verò feudi amittendam requiritur processus & sententia declaratoria commissæ feloniam, & hinc incurse privationis feudi, ita ut causæ cognitio citato vasallo, ad videndum se commississe feloniam præcedere, eaque probatâ sententia declaratoria sequi debeat per textum *c. 1. de feud. sine culp. non amitt.* Afflic. *ibid. n. 13.* Alex. *cons. 103. n. 16. vol. 1.* Bald. *in c. 1. §. publici latrones. de pace tenenda.* & alii, quos citat & sequitur Gail. *l. c. item Rosenth. l. c. & Clar. q. 62.* idem dicens de omni alia causâ, ob quam amittitur feudum eò quod, ut Grammat. *decis. 15. n. 8.* ait: Omnia jura mundi disponentia pro aliquo crimine ipso jure imponi pœnam, intelligenda esse; modò secuta fuerit sententia declaratoria, quâ declaretur, illud crimen fuisse commissum, aliâs pœna non poterit habere executionem seu effectum suum. Nihilominus limitanda responsio ita, ut non procedat in vasallo, qui comisit feloniam notoriam actu permanentem, quo casu dominus de facto sine sententia posset occupare feudi possessionem. V. g. si vasallus sit in notoria rebellionem actu persistente contra dominum. Gail. *l. c. n. 8.* eò quod in notorio facti permanentis probatio in contrarium non admittatur, ut Idem cum Afflic. *in c. 1. §. si quis dominum. notab. 2. n. 6. de pace tenend.* adeoque nec opus sit sententiâ declaratoria; quales plures casus, in quibus in notorio non requiritur sententia declaratoria, recenset Felin. *in c. cum non ab homine de judic. n. 10.* De cætero ad probandam ingratitudeem erga dominum requiri testes quinque omni exceptione majores, ait Clar. *q. 60.* per expressum textum. *c. 1. quot test. sint necess. ad prob. quem textum etiam Molinæ;* cum quibusdam aliis dicat non esse authenticum, & non servari, contrarium tamen, esseque legem, & pro lege servari debere, & ita teneri communiter, asserit Clar. *loc. cit.* cum Belvisio & Bertrand.

Quæst. 437. Quanam in specie sint delicta, ob quæ amittitur feudum?

1. *Resp.* Delicta hæc triplicis sunt generis, dum aliqua directè in dominum committuntur; alia indirectè offendunt illum; alia nec directè nec indirectè dominum tangunt; quia tamen multum infamant, seu gravem infamiam juris inferunt,